

ד"ר ראובן (ריק) עדן

בעיות פה ושיניים בבעלי החיים

האם יש לכלב או לחתול שלכם ריח רע מהפה, או כאבים באזור הפה? האם הם אוכלים לאט, לועסים רק בצד אחד, או נרתעים ממגע באזור פה? האם אתם שמים לב לזה בכלל?

דלקת חניכיים (Gingivitis) היא מחלה מאוד נפוצה, אחת מהמחלות הנפוצות לכלבים! אך ניתן למנוע אותה או לפחות להאט את השפעתה. כשהמחלה מתחילה, אין סימנים וסימפטומים חיצוניים. אך ברגע שהיא מחריפה, דלקת החניכיים יכולה להחריב את פה בעל החיים שלכם, ולגרום לכאב כרוני, חניכיים נסוגים, איבוד שיניים ובלית עצם!

מה גורם לדלקת החניכיים? פלאק! כמעט מיד אחרי שבעל החיים אוכל, מצטברות בקטריות יחד עם האוכל, הרוק ושאר החלקיקים, ואלה יוצרים על השיניים שכבה דקה ודביקה הנקראת פלאק. המערכת החיסונית מזהה את הבקטריות בפלאק וגורמת לנפיחות: תאי דם לבנים "תוקפים" ומשחררים אנזימים שפוגעים בחניכיים, וזה מוביל לבלית עצם ואיבוד שיניים.

דלקת חניכיים מתרחשת בתדירות גבוהה פי חמש בכלבים לעומת בני האדם. לכלבים יש פה יותר בסיסי מאשר לבני אדם, מה שגורם להיווצרות יותר פלאק. כמו כן, לרוב לא מצחצחים לבעלי החיים את השיניים כל יום, כפי שעושים בני האדם, וזה מאפשר לפלאק להתרבות.

מהם הסימפטומים של דלקת חניכיים?

לרוע המזל, לא קל לזהות סימנים ראשוניים של דלקת חניכיים בבעלי החיים. כשכן שמים לב, יכול להיות שהבעיה כבר החריפה ובעל החיים שלכם חי עם כאב כרוני, שהוא מסתיר אינסטינקטיבית! אז אם תראו את הסימנים הבאים, הטיפול הוא דחוף:

- ריח רע מהפה
- בעיות בהרמת אוכל
- חניכיים אדומים או נפוחים
- שיניים מתנדנדות
- דם בקצרת המים או על צעצועי נשיכה
- "דיבור" או השמעת קולות בזמן אכילה או פיהוק
- עששת: שכבה חומה או צהובה על השיניים
- גבשושיות בפה
- ריר צמיגי או עם דם
- רתיעה ממגע באזור הראש
- לעיסה רק בצד אחד של הפה
- התעטשויות או נזילה מהאף

כשדלקת חניכיים מסתבכת

מחלות דנטליות יכולות ליצור בעיות קשות יותר מכאבי שיניים. בעלי חיים עם חניכיים דלקתיות שלא נבדקו, יכולים להיות בסכנה גדולה למחלות לב, כליות וכבד. הסתבכות ישירה שנצפית לעיתים קרובות מדי היא סדקים בלסת; במהלך הזמן, דלקת החניכיים יכולה הרוס את העצם עד כדי כך שאפילו מעט לחץ יכול לסדוק את הלסת החלשה של כלב קטן.

מניעת דלקת חניכיים

צריך להבריח את שיני בעל החיים פעמיים ביום, כמו אצל בני האדם. אם נפחית בקטריות בפה, גוף בעל חיים רגיל יצליח לספק מספיק הגנה כדי לשמור על פה בריא. כמו כן, גנטיקה וגזע הם גורמים משמעותיים לנטיית בעל החיים למחלות חניכיים ולהצלחת הטיפול.

רק בתקופה האחרונה החלה לעלות המודעות לרפואת שיניים של בעלי החיים, כך שרוב הסיכויים שלבעל החיים שלך יש איזושהי רמה של דלקת חניכיים. תעבדו יחד עם הוטרינר שלכם ועקבו אחרי הצעדים הבאים על מנת למנוע דלקת חניכיים מכאיבה:

1. צחצחו את שיני הכלב כל יום. למרות שהמשימה עלולה להרתיע, היא לא צריכה להיות. סבלנות, כלים נכונים והכוונה מהוטרינר יכולים להוביל להצלחה לכמעט כל בעלי הכלבים.
2. האכלה באוכל איכותי. יש כלבים שירוויחו מ"דיאטה דנטלית" שעוזרים לצחצוח השיניים בזמן הלעיסה, או מאוכל עם תוספי תזונה שמונעים מהצטברות פלאק. דברו עם הוטרינר על הדיאטה הנכונה לכלבכם.
3. הציעו צעצועים וחטיפים בטוחים ללעיסה יומיומית. לעיסה יומית של דברים ידידותיים לשיניים זו דרך טובה להימנע מדלקת חניכיים. חפשו צעצועים וחטיפים לא קשים: כדורי גומי, רצועות או מקלות עור גמישים, וצעצועי גומי בהם אפשר להחביא חטיף. (שימו לב שחטיפי עור קשים עלולים ליצור בעיות גסטרונומיות במעי הכלב.) יש גם חטיפים המתאימים לחתולים.
4. בדיקות ונקיונות פה קבועות. בדיקת הפה היא חלק מהביקור אצל הוטרינר. כשהגיע הזמן לניקיון השיניים, אל תהססו!

לא לתת לבעל החיים חטיפים קשים מדי; עצמות בעלי חיים (נאים או מבושלים), עצמות ניילון, אבנים ופרסות יכולים לגרום לסדקים ושברית שיניים ויש להימנע מהם.

טיפול בדלקת חניכיים

על מנת לזהות ולטפל בשלב מוקדם, יש לנקות מעל ומתחת לקו החניכיים בטשטוש עמוק או הרדמה קצרה. מחלות בפה מצריכות ניקוי יסודי יותר של החניכיים ושורשי השיניים. אנטיביוטיקה וטיפולים אחרים עוזרים לחבר שוב בין החניכיים ושורשי השיניים. ישנם טיפולים מיוחדים לשלבים מתקדמים של דלקות, אבל אם יש יותר מ-50% איבוד עצם בלסת, הטיפול היחיד הוא עקירת השן.

הטיפול תלוי בחריפות הדלקת, אבל הדרך הטובה ביותר להפחית את ההשפעות השליליות של הדלקת היא לאבחן בהקדם, ולטפל בצורה יעילה וטובה.

אין להמעיט בחשיבות מעקב. שגרה רגילה של טיפול מונע ישאיר את בעל החיים שלכם ללא כאבים, ויתחזק פה בריא ובעל חיים בריא! טיפול דנטלי טוב יכול להצריך אפילו ביקור שבועי...

כפי שאתם שומרים על ומתחזקים את בריאותכם, שימו לב לטיפול בבריאות בעל החיים שלכם!

